

Ο «φυλακισμένος πράκτορας» επιστρέφει στη μακρινή πατρίδα του

Με αφορμή το βιβλίο του, ο Ελληνοαμερικανός Τζον Κυριάκου έρχεται στην Αθήνα για να μιλήσει για την προστασία μαρτύρων

Της **ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ**

Τη Δευτέρα, ο πρώην πράκτορας της CIA Τζον Κυριάκου θα φτάσει στην Αθήνα. Είναι ένα ταξίδι που το περιμένει καιρό. Αφορμή στάθηκε η παρουσίαση του βιβλίου του «Ο φυλακισμένος πράκτορας» από τις εκδόσεις Πατάκη, αν και για τον ίδιο είναι μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να επιστρέψει στον τόπο που λατρεύει. Όπως είπε στην «Κ» λίγες ώρες πριν από την πτήση του, ανυπομονεί να δει φίλους αλλά και να κάνει την καθιερωμένη του εκδρομή στην Αίγινα – να νοικιάσει μια βέσπα, να επισκεφθεί τον Άγιο Νεκτάριο, τον ναό της Αφαιάς και να επιστρέψει αργά το απόγευμα με το καράβι.

Ο Κυριάκου γεννήθηκε στην Πενσυλβάνια, αλλά πάντα ένιωθε πως μεγάλωνε σε ένα σπίτι «ελληνικό». Την πρώτη φορά που ήρθε στην Ελλάδα ήταν έφηβος, ενθουσιάστηκε και έκτοτε στόχος του ήταν να επιστρέψει. Ερχόταν συχνά για διακοπές αλλά το 1998, δώδεκα χρόνια αφού στρατολογήθηκε από τη CIA, κατάφερε να έρθει στην αμερικανική πρεσβεία στην Αθήνα σε ειδική

αποστολή για τον εντοπισμό των τρομοκρατών της 17Ν. Με τη βάση του εδώ, ταξίδευε συνεχώς σε μυστικές αποστολές για να συναντήσει πιθανούς πληροφοριοδότες και, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, είχε στρατολογήσει πέντε πράκτορες. Για δύο χρόνια προσπαθούσε να

«Ακόμα υπάρχουν μέλη της 17Ν που δεν έχουν συλληφθεί. Το ότι μπορεί να μετάνιωσαν δεν σημαίνει πως δεν πρέπει να πληρώσουν για τις πράξεις τους».

βρει οποιοδήποτε νέο στοιχείο – ή να αξιολογήσει εκ νέου κάποιο παλιό – από τους απόρρητους φακέλους της 17Ν. Εφυγε από την Ελλάδα όταν θεωρήθηκε πως ήταν και ο ίδιος στόχος της τρομοκρατικής οργάνωσης. Ακολούθησαν και άλλα δύσκολα πόστα στο Πακιστάν αλλά και στην Ουάσινγκτον, και το 2012, αφού είχε φύγει από την υπηρεσία,

Ο Τζον Κυριάκου με τα παιδιά του στην Ακρόπολη, σε παλαιότερη επίσκεψή του.

πέρασε ξαφνικά στην «απέναντι όχθη» όταν έγινε εκείνος πληροφοριοδότης μιλώντας για πρώτη φορά ανοικτά για τους εικονικούς πνιγμούς – τη μέθοδο βασανισμού της CIA. Αυτό ήταν που άλλαξε τη ζωή του, ο ίδιος θεωρεί άλλωστε πως αυτός ήταν και ο πραγματικός λόγος που μπήκε φυλακή (καταδικάστηκε γιατί είχε δώσει το όνομα ενός μυστικού

πράκτορα σε δύο δημοσιογράφους).

Στο βιβλίο του περιγράφει πολλές δύσκολες στιγμές στη φυλακή. Όπως γράφει όμως, η εκπαίδευση που είχε πάρει ως πράκτορας της CIA τον βοήθησε να αντιμετωπίσει τους σκληρούς δεσμοφύλακες αλλά και τους επικίνδυνους συγκρατούμενους του. Ο ίδιος έπαιρνε κουράγιο από δύο πράγματα που είχαν να κάνουν με την ελληνική του καταγωγή: την προσευχή (είχε επιλέξει μάλιστα να δουλεύει στο παρεκκλήσι της φυλακής για 1,8 δολάριο τον μήνα) αλλά και την ελληνική μουσική: ένα βράδυ ανακάλυψε στο ραδιόφωνο τον ελληνικό σταθμό του Τορόντο και, την επομένη, ζήτησε από τη γυναίκα του να του φέρει τραγούδια του Νταλάρα, του Θεοδωράκη, της Φαραντούρη και του Μπιθηκώτη. Το πρωί της αποφυλάκισης γράφει στο βιβλίο πως ένιωθε έτοιμος να ξεκινήσει δουλειά για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις πολιτικές ελευθερίες. «Μπορώ να σας εγγυηθώ πως δεν με νίκησαν. Είμαι έτοιμος να τους πολεμήσω», έγραφε εκείνη την ημέρα. Εν μέρει, για να κρατήσει αυτή την υπόσχεση, έρχεται στην Ελλάδα.

Την Παρασκευή στις 7 μ.μ., στο Public Συντάγματος, πρόκειται να συμμετάσχει σε μια συζήτηση για τους τρόπους με τους οποίους οι πληροφοριοδότες πρέπει να προστατεύονται. «Είναι ιδιαίτερα επίκαιρο με τα όσα συμβαίνουν με τη Novartis», εξηγεί στην «Κ». «Εάν πράγματι υπάρχει σκάνδαλο και οι πληροφοριοδότες είναι αυτοί που δίνουν τα στοιχεία, τότε για να μπορούν οι καταθέσεις τους να χρησιμοποιηθούν στο δικαστήριο, θα έπρεπε να υπάρχει ένας νόμος που να τους προστατεύει. Αυτός ο νόμος στην Ελλάδα δεν υπάρχει», τονίζει.

Η εκκρεμότητα

Την τελευταία φορά που ήρθε στην Ελλάδα το 2015, ήταν ξανά για τον ίδιο λόγο. Προσκεκλημένος του Παναγιώτη Νικολούδη –τότε υπουργού κατά της Διαφθοράς–, είχαν δουλέψει μαζί ένα τέτοιο σχέδιο νόμου, για το πώς πρέπει να αξιοποιούνται και να προστατεύονται οι πληροφοριοδότες. Επέστρεψε στο τέλος εκείνου του χρόνου για να το ολοκληρώσουν, αλλά είχε γίνει ανασχηματισμός και ενημερώθηκε πως δεν χρειαζόνταν πλέον

τη βοήθειά του. Η συζήτηση και οι επαφές που θα κάνει σε αυτό το ταξίδι ελπίζει πως θα βοηθήσουν να ολοκληρωθεί η δουλειά που είχε γίνει τότε. Στην Ελλάδα βέβαια υπάρχουν για τον ίδιο και άλλα ανοικτά θέματα, όπως η έρευνα που κάνει για το βιβλίο που θέλει να γράψει κάποια στιγμή για τη 17Ν.

«Σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ πως η υπόθεση αυτή μπορεί να μπει στο αρχείο. Ακόμα υπάρχουν κάποια μέλη της οργάνωσης που δεν γνωρίζουμε. Δεν έχουν συλληφθεί όλοι. Το ότι μπορεί να μετάνιωσαν ή να έφυγαν για κάποιο λόγο από την οργάνωση δεν σημαίνει πως δεν πρέπει να πληρώσουν για τις πράξεις τους», σημειώνει. Ίσως γι' αυτό όταν, πέρυσι, του μετέφερα την είδηση πως ο Κουφοντίνας είχε βγει με άδεια από τη φυλακή είχε πραγματικά σοκαριστεί: «Έχει τρελαθεί τελείως αυτή η κυβέρνηση; Θα έπρεπε να ντρέπονται!» ήταν τότε η απάντησή του, άποψη την οποία διατηρεί μέχρι σήμερα: «Εάν υπάρχει νόμος που του επιτρέπει να παίρνει άδειες, τότε πρέπει άμεσα να αλλάξει», επιμένει.

